GOVERNMENT OF INDIA
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA.

Class No. 891.451

Book No. M 372 C

N. L. 38.

MGIPC—S4—38 LNL/56—22-5-57—50,000.

NATIONAL LIBRARY

This book was taken from the Library on the date last stamped. A late fee of 1 anna will be charged for each day the book is kept beyond a month.

9. 4.

N. L. 44.
MGIPC—S4—39 LNL/56—15-4-57—20,000.

188. C. 124.

ବାଲୁକା ପିଣ୍ଡ

ଶ୍ରୀଅର୍ଜୁନ ମହାରାଣାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଓ
ପ୍ରଥମବାର ପ୍ରକାଶିତ ।

୮ ସେଣ୍ଟ ଜେମ୍ସ ସ୍କୋୟାର, ବହୁବଜାର, କଲିକତା ।

Printed by M. L. Maharana,
Utkal Press, 8 St. James Square,
Bow-Bazar,—CALCUTTA.
1919

ମୂଲ୍ୟ ୦ . /॰ ମାତ୍ର ।

NOT TO BE LENT OUT

IMPERIAL LIBRARY.
AUG - 4 1921

Or
891.451
M372

184. d. 124.

ବାଲୁକା ଚିନ୍ତା ।

ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ ।

ରାଗ—ବଙ୍ଗଳା ଶ୍ରୀ

ଚକ୍ରକେଳି ବାଣୀ ।

ଜୟ ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ ରାମ ରଘୁବଂଶ ଇନ୍ଦୁ । ସୀତା ଭୁବନଦୁ ଦୁର୍ଗଭାଗା
ସଜ୍ଜନବନ୍ଧୁ ହେ । ୧ ॥ ଶୁଣ ଭକତେ ବାଲ୍ମୀକି ରଚିତ କଥନ । ରଜା
ନିଶ୍ଚି ରେ ଶୁଣିଲେ ଉତ୍ତମ ମଙ୍ଗଳ ସେ । ୨ ॥ ପୃଥ୍ବୀଭାର ହରାଇଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟ-
ବଂଶେ ହୋଇ । ଦଶରଥ ଘରେ ରାମରୂପେ ଅବତରି ସେ । ୩ ॥ ତାଡ଼କା
ବଧୋଇ ଋଷି ଯାଗ ରକ୍ଷାକଲେ । ଶିବଧନୁ ଭାଙ୍ଗି ସୀତାଙ୍କୁ ବରିଲେ
ସେ । ୪ ॥ ପିତାଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଘେନି ପାଳି ପିତୃ ବାକ୍ୟ । ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୀତାଙ୍କୁ
ଘେନି ବନବାସ ଗଲେ ସେ । ୫ ॥ ଚଉଦବର୍ଷ ଘରେ ଶ୍ରୀରାମ ଯିବେ ବନ-
ପ୍ରଦେଶେ ଭରତ ରାଜା ହେବେ ଜାଣ ସେ । ୬ ॥ ମାରୀଚ ବଧନେ
ହରେ ଭୂତ ରାକ୍ଷସେ । ଦଶକନ୍ଧର ଦେଖିଲେ ସିନ୍ଧୁ ବରାଇନ ସେ । ୭ ॥
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଅଣିବାକୁ ଲଗତ ଚଳିଲେ । ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କୁ ମେଳି ରାମ ବାନ୍ଧିଲ
ଜଳଧି ସେ । ୮ ॥ ବଧିଣ ହୋଇ ରାବଣ ବାହୁବଳ ପୁର । ବଧ-
ପୂର୍ବକ ସାଗରୁ ସୀତାଙ୍କ ଆଣିଲେ ହେ । ୯ ॥ ଏବେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୀତାଙ୍କୁ
ଘେନିଣ । ଚଉଦବର୍ଷେ ପୁଣି ଯୋଧ୍ୟାରେ ବିଜୟ କଲେ ସେ । ୧୦ । ସୀତା
ଧ୍ୟାନ୍ତ ବର୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଅନ୍ତେ ଜନ୍ମନ । ପୁତ୍ରକୁ ଜାଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣେ ବୋଲିଣ
ଶ୍ରୀରାମ ସେ । ୧୧ ॥ ଅତ ଅମ୍ଭ ପିତାଙ୍କର ଯଶିଷ୍ଠ କରଣ । ଭ ଭୂମି
ଭରତ ମୋତେ କହିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସେ । ୧୨ । ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ହୁ ପୁତ୍ର ମୁଁ
ଜନମିଣ ଥିଲି । ପିତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ନ ପାରିଲି ସେ । ୧୩ ।
ଦୁଃଖ ଶରଣେ ଦେବ ସିନ୍ଧୁ ଚିନ୍ତାବାନ । ମୋହର ଅଙ୍ଗଜା ପୁତ୍ର ଥିବା

ଅଭାବରେ ସେ । ୧୪ । ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଦେବାର୍ଥ ସଜ୍ଜିତ । କର୍ମର ଲଗ୍ନ ରହି ନ ହୁଏ ସେବକ ହେ । ୧୫ । ନ ଜାଣ ସ୍ତ୍ରୀପୁରୁଷ ଧର୍ମ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱର୍ଗ । ଯାହା ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦେହରେ ଥାଏ ସୁଖ ତା ଦେହ୍ର ଦେଖ ୧୬ ଜନ୍ମ ଫଳ ମୂଳ ଗୁଣ ସ୍ଥିର ନହେ । ପିତୃଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ ସେବା କରେ ଫଳ ପାଇ ସେ । ୧୬ । ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନ ସ୍ତ୍ରୀ ଧୋଇଣ ଉତ୍ପାଦ୍ଧି । ଗଙ୍ଗା ଅଛିଭାବ ଯାଉଅଛୁ ଦେଖ ସୁଖ ସେ ।୧୭। ବୃଦ୍ଧିର ମଧ୍ୟରୁ ଭୂଷ ଧୋଇବୁ ଦାଢ଼ାଇ । ଏତେ କୋଳ ଧନୁକରେ ଜାହିରେ ଯାଉ ସେ ॥ ଫଳ ମୂଳ ଅଛିଅଛ ଘରେ ଦେଖ ସୁଖ । ଏକାନ୍ତରେ ବସିଲେ ରହିଲେ ଜଣଦେଖ ସେ । ୨୦ । ସେ ଜ୍ଞାନ ଲଭିଣ ଯାଇ ଶାସ୍ତ୍ର ଆସି । ଏକ-ଚିତ୍ତ ହେବ ସୁଖ ଅଛନ୍ତି ଜାଣ ସେ । ୨୧ ।

ବିନ୍ଦୁ ଛନ୍ଦ ।

ରାଗ—ଚକ୍ରକେଳି ।

ସୁଧା ସେବନ ଶୁଣ ହେ ସୁମତି । ଯୋଗ୍ୟପତି ଜାଣିବ ଜଗତି । ୧ ।
ସନ୍ତୋଷ ଗୁଣକୁ ଧ୍ୟାନରେ । ଦେଖି ଭୁଲ୍ଲି ଅନ୍ତରେ କାମରେ ॥
ଦେଖଣ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ କାନ୍ତ ସ୍ୱଗତ । ଜୀବାତ୍ମା ଧରେ ଜନ ଅନ୍ତର ॥
ଜନନ ହୋଇଣ ସୁଧାସ୍ୱରେ । ଅଛି ସିଦ୍ଧି ପ୍ରଭୁର ଛମୁରେ ।୨।
ତୁଲ୍ଲା ବୋଲିଣ ଅନ୍ତଃସ୍ଥଳେ ଥିବ । ଗୁଣ ଚିତ୍ତରେ ସ୍ୱଭାବେ ଜାଣ ।୩।
ଶୁଣି ଦୁଃଖ ହୋଇଣ କରଣ । ସେଥିରୁ ସୁଖ ପ୍ରେମ ଜନ୍ମ କର ।୪।
ସୁଖ ଜନ୍ମ ଦେବ ଚିନ୍ତା ଭାବ । ମୁଁ ତା ଦେଖନ୍ତେ ଜଣେ ଛଳେ ॥
ସ୍ୱପ୍ନ ସ୍ୱଭାବ ସୁଖରେ ଚଳ । ଏକାନ୍ତେ ଅଛି ସେ ଦେହରେ ଜଗତ
ଶୁଣି ସ୍ୱଭାବ ସମର୍ଥ ଜଣ । ତୁଲ୍ଲାଇ ଦେବେ ହୋଇଲେ ମଙ୍ଗଳ
ସୁଧା ଅଳ୍ପରେ ଜନମ ସ୍ୱଃ । ଉଚ ଅନ୍ତରେ ଜାଣେ ଚକ୍ରତ ॥
ରାତ୍ରି ଚନ୍ଦ୍ରାର ଭାବନ୍ତ ସ୍ୱପନ । ଯାଇଁ ଅଙ୍ଗ ହେ ପ୍ରେମ ରଙ୍ଗେ ॥
ଅନ୍ତଃକରଣରେ ଦେଖିବ ସେ ସ୍ୱୟଂ । ଦେଖିଲେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଜନନୀଙ୍କୁ ॥
ଦେଖି ଜାଣଇ ହୋଇଲେ ଅନ୍ତର । ସ୍ୱର୍ଗ ଲଭିଲେ ସ୍ତ୍ରୀ ଜନ୍ମ ଜଗତ ॥
ଲୋକେ ବୋଲନ୍ତି ଜଗତେ ଜଣି । ଜୀବା ମୁଁ ସୁଖ ମୋତେ ସ୍ୱାମୀ ।

ଦଶରଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ନରେଶ୍ୱର । ଲଭିଲେ ଅଣ୍ଡେ ମୁଁ ନନ୍ଦ ଶ୍ରୀରାମ ।।
ଦଶରଥ ତନୟଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ କର୍ଣ୍ଣେ । ମୁହିଁ ଛନ୍ଦି ଯାଇଛି ହୃଦଭାବେ ।୧୭
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସହ ମୋ ଦେବର ପ୍ରମାଣ । ଯାଇ ବେଢ଼ିଣ ଅସୁର ଅସଣ ।।
ଯାର ଲାଗି ସୀତା କଲେ ଗମନ । ଦେଖି ବୁଝଲ ଶୀତଳ୍ଯ ବଦନ ।୧୮
ବୃନ୍ଦାବନ ଦେଖଣ ଗୋଲାଇଲେ । ପାଦପଦ୍ମେ ସାଧି ମାନ କରିଲେ ।
ସୀତା ବୋଲନ୍ତି ଦମ୍ଭଶର ଖେଳ । ପିଣ୍ଡ ଦେଲେ ମୋ ଶ୍ୱଶୁର ନିକ...
ସୀତା ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିବ ଅଜ୍ଞାନ । ଅପଣଙ୍କୁ ଅର୍ପିତ ଭଜନ । ୨୦।।
ଫଳ ମୂଳ ପକାଇ ଗଲେ ବନ । ଆସିଲେ ଦେବେ ପିତୃପିଣ୍ଡ ଦାନ ।।
ସୀତା ବୋଲନ୍ତି ଅଜ୍ଞାନ ନୃପତି । ରାମ ଆସିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମ ବଳଦେଖ ।।
ମୋର ସମ୍ମୁଖେ ଆସି ଅଛ କାହିଁ । ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପିଣ୍ଡ ପାଇବ କାହିଁ ।।
ସୀତା ବୋଲନ୍ତି ମୁଁ ପିଣ୍ଡେ ଅଯୋଗ୍ୟ । ଶୁଣି ରାମ କହନ୍ତେ ମୋତେ ସତ
ଦେଇ ହୋଇଲି ଅଗ୍ନି ଅପବାଦ । ଏହି ଯେ ଆସିଲେ ଶ୍ରୀରାମ । ୨୨
ଶୁଣାଇଲେ ସେ ଦଶରଥ ସତ୍ୟ । ବୋଲନ୍ତି ମା ପିଣ୍ଡଦାନ ଲୋ ତଥ
ସୀତା ବୋଲନ୍ତି ଜଳ ଆଣି ସଙ୍ଗେ । ସୀତା ବୋଲନ୍ତି ଜଳ ଫଲ୍‌ଗୁଙ୍କରେ
ସୀତା ବଚନ ସତ୍ୟ ନ ହୋଇଲେ । ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସୀତା ଦେବ ପଡ଼ିଲେ
ଫଲ୍‌ଗୁ ଜଳଙ୍କରେ ଦେଲେ ପିଣ୍ଡଦାନ । ସେ ଅପରୂପ ସେ ପାଦେ ଅଣ । ...

ଭୂଜଙ୍ଗ ଛନ୍ଦ ।

ରାଗ—ଦେଶି ।

ଏସୁଅନ୍ତେ ଶୁଣ ସଖି, ଆନନ୍ଦେ ହୃଦାଇ ଦୂରଣ, ଫଲ୍‌ଗୁ ନଦୀରେ ପହିଁଣ ଯାଇଲେ ସ୍ନାନ । ଦଶରଥ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଏଥି, ଦେଖି ମୋ ଅର୍ଦ୍ଧ ବଚନ, ହେଲେ ଅନ୍ତରେ ମୋତେ ସୁନ ଲକ୍ଷଣ । କହିଲେ ସେ ପଡ଼େ ନ ସିଦ୍ଧେ । ଏହା ଭ ମିଥ୍ୟା ବୋଲି ସେ ଯାଇ ଗୋଳଦେ । ୧ ।।

ସକ୍ଷେ ସେ ଲୁଚାଗୀ ଦେଖି, ଶଶୀମୁଖୀ ଦେଲେ ସାକ୍ଷି, ଶୟନରେ ସୁମ ଅନ୍ତର ଭଙ୍ଗିଲୁ ଲଭି । ଏଣୁ ସେ ଦଇ ଭାବକ, ବୋଲିଲେ ଫଲ୍‌ଗୁ ନଦୀଙ୍କୁ, ଦ୍ୱିଜଙ୍କ ହେଲେ ସାକ୍ଷି, ମୋର ଅନ୍ତର ଶୁଦ୍ଧ । ବଚନେ ସୁଭାଷ କରେ । ଭାଲିଗିଣ୍ଡ ଦାନ ମୁଁ ଦେଇଛି ତୋ କରେ । ୨ ।।

ଶୁଣି ଦେଖିଲେ ଦଶରଥ, ସୁପୌରଜ ଚଳପୁର, ଚନ୍ଦନ ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନି
ଚଳେ ଯୁଗଳ । ସେ ଦୃଷ୍ଟି ଶିରେ ଅକ୍ଷୟ, ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ରଧନୁ, ଯୁଗଳ
ଯୋଗୁଡ଼ ଅଭ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ଭଣ୍ଡାର । ଆସ୍ ଦେଖି ଲକ୍ଷ୍ମେ ସୀତା । ସୀତାମେ
ପାଣି ଦେବୁ ପାଣିଗ୍ରହ କଥା । ୩ ॥

ଲକ୍ଷ୍ମ ସୀତା ପରେ ଯାଏ, ପ୍ରବେଶିଲେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ, ଲଳିତ ପୁରରେ
ପାଳି ଅନୁଜ ଧରି । ରାଜାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଭର, ଦଶରଥ ଚନ୍ଦ୍ରମାର, ଦଶ ଚିତ୍ର
ଚୋଳି ଦଣ୍ଡ ଦେଲେ ପ୍ରସାଦ । ସୀତାଚୋଳେ ଗ୍ରାହ୍ମଣ ପାଦ । ଅଙ୍ଗୁଳେ
ଲକ୍ଷ ଅଛି ମିଳେ ହେଠାରେ । ୪ ॥

ମନ୍ତ୍ର ଶର୍ଦ୍ଧିଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ସୀତା ଦେଲେ ଶିତ୍ରବାଦ, ଅଙ୍ଗୁଳ ଚୋଳର
ଚଉରଥର ଭର । ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଚଲେ ଅନ୍ତର, ଦଶରଥ ଚରଚର, ରାମଙ୍କ
ଚାଚଣ୍ଡ ପୁର ଦେଲେ ଉଦାର । ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ଭାଣି । ଲକ୍ଷ୍ମଣ
ଲଭ ରମନ୍ତୁ ପୂଜନ ମଣି । ୫ ॥

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚୋଳର ଶିର ଦଶ ଦଶିଣା ମୋହର, ଦେଉଛ ଲକ୍ଷ୍ମୀର
ପୁର୍ଣ୍ଣ ଶିବ ପୂଜନ । ଲବଣ୍ୟ ସୀତା ଲହରେ, ଦେବେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଛିଲେ,
ଶିବୁଣ୍ଡ ଅଛ ଦେଲେ ଦଣ୍ଡଭାବ । ଅଙ୍ଗୁଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଲଭ । ଲବଣ୍ୟ
ଶୁଣ ପୁରରେ ସାହା ଚୋଳର । ୬ ।

ଦଶରଥ ଚରଣାଙ୍କି, ଚୋଳନ୍ତୁ ମା ଚରଦେଶ, ଚୋଳର ପ୍ରସାଦେ
ସୁର୍ଯ୍ୟବଂଶ ଉଦାର । ସାକ୍ଷୀ ଧର୍ମ ଦଣ୍ଡ, ଚଲୁଥର ଦେଉ ଯାଉ, ଭରେ
ଭରେ ଦେଉଥାଏ ରାମ ସମର । ଶୁଭଉଦୟ ଶଚରେ । ପୁଣ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ସୀତା
ଭାର ଦେଖି ଦେଲେ । ୭ ।

ସୀତାଙ୍କୁ ଦେଇ ପୂଜନ, ଯୌତୁକ ଲଭେ ରମନ, ଶଶ ବୃଦ୍ଧିର
ଅନ୍ତରେ ଦେଲେ ପ୍ରବେଶ । ଚୋଳରେ ସାଜତୋ ସାଥ, ବୃଦ୍ଧିରେ
ଭବ ଥାଅ, ଏଣୁ ଶିଖ ଚାହାରନ୍ତୁ କେତେ ଭ ଅଦ । ରାମ ଆସେ ଦେବୁ
ସଭେଶ । ସିତାଙ୍କ ଶିତ୍ର ଦେଇ ସେ ଦେଲେ ସନ୍ତୋଷ । ୮ ।

ପୁଣ ପୁଣ ସୀତା-ମାତ, ଆଦେ ଲଭେ ପ୍ରଭେଦନ୍ତୁ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲଭନ୍ତୁ
ଦଶରଥ ପୂଜନ । ଦୁଷ୍ଟ ଚରମ ସାଧକ, ଦୃଢ ସାଲ ରାମ ଦେବ, ଏ ଦେ
ଲକ୍ଷ୍ମ ଲକ୍ଷ୍ମ ପୂଜା ଲଭେ ରମନ । ଶୁଭ ରଥରେ ବସିଲେ । ଦଶରଥ
ପୁଣ ଚିତ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରରେ ଭଜେ । ୯ ।

ଏବେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷଣ, ଭୁମିର ଭାଗ ତାଡଣ, ଫଳ ମୂଳ ଆ ଗାଉଣ ଦେଲେ ଚରଣ । ଅତି କଷ୍ଟେ ଭଣ୍ଡ ଫଳ ଖାଇ ଭରଣ ଦାନ, ଲୁଚିଲ ଖାଇରେ ଅଛି ଦେଲେ ଛଡେଣ । ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ଦଣ୍ଡ ଭାଗ । ତାହ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଶୀତେ ଶୋ ଦାରୁମୁଣ । ୧୦ ॥

ସୁମନ୍ତର ହାତ ଶୁଣି, ରଥକ ସୁତ ନଦିଆ, ତୀର୍ଥଭଳ ସେବ ମାନ୍ଦ୍ୟ ଦେଲେ ଭାବାର । ତୁଷ୍ଟା ସେ ଖାଦେ ଦୈତ୍ୟ, ଆନନ୍ଦେ ଭର ଧରଣ ଖାଦୋଦକ ଭର୍ଷେ ଶେଷି ପିଣ୍ଡରେ ଶିର । ତାନପଣ୍ଡୁରେ ଗୋଛରେ । ଜଣାଇ ଏବେ ଭଲୁଭ ବୋଲି ପୁଛିଲେ । ୧୧ ॥

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ବାଣୀ, ଶୁଣ ମୋ ପ୍ରାଣ ମିତଣୀ ତବେ ଭୁମି ଭୁମି ଫଳ ଖାଇଲ ତାହିଁ । କଷ୍ଟେ ଭଣ୍ଡ ଫଳ ଖାଇ, ଆଗୁଅଳୁ ଦେଇ ସ୍ଥଳ, ଏକାକ ଶ୍ରବାକୁ ରକ୍ଷ କରିବ ସବୁ । ସୁମାନ୍ତଣର ଏ ଚରଣ । ମଂଗଳଣା ଅରଣ୍ୟ କଲେ ଗମନ । ୧୨ ॥

ଚତୁର୍ଥ ଛନ୍ଦ । ସୁର—ଭଙ୍ଗଣ୍ଡ'ଣ ଭେଦାର ।

ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲନ୍ତି ଭାଇଙ୍କ ଶୁଣ । ଜଗାଇ ଦେବାକୁ ସିନିକୁ ସବୁ ଯୋ । ଏବେ ଲାଗୁରେ ଭଣ୍ଡା ଭଲ ପ୍ରାବାଣ । ଭଲ ଫଣ୍ଡୁ ବେଳ ମୋହୁର ମନ ଯୋ । ୧ ॥ ଭଗଭକ୍ଷୁଭା ଅଭ ଭାକୁସ୍ତେ ଭଦ୍ର । ତିଣରଥ ଅଛିଲେ ଭଥ ଅସ୍ତେଷ୍ଟ ଯେ । ସୁମସୁମ ଭାଭରେ ଅନେକ ଭାର । ଆସି ମିଳିଲେ ଷଷ ଲୁହୀ ଖାଇଲ ଯେ । ୨ । ବୋଲଲେ ମୁଁ ଲୁମୁର ଭଭ ସ୍ୱରୁର । ଭାହିଁଭ ଲୁଚଅର ହୋଇ ଭାଭର ଯେ । ତୁଷ୍ଟଲେଙ୍କୁ ଆସିଲି ସୁଧାର୍ଣ୍ଣ ଅଛ । ଦଶସ୍ତମିଣ୍ଡ ଭସ୍ତନାଟି ଭାହାନ୍ତ ଯେ । ୩ ॥ ଜୁରଭ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଅଛଇ ଯାନ । ସେ ପିଣ୍ଡ ଭେଦାକୁ ଯେ ଅଯୋଗ୍ୟ ଭଭ ଯୋ । ଭେଣୁ ଭର ଆସିଲି ଶ୍ରୀରାମ ଖାଇ । ସପିଣ୍ଡ ଭେଦ ସୁଧା ମୋହୁର ଭାଣ ଯୋ । ୪ ॥ ବୋଲଡି ଅଣେ ଭାକୁ ଭଲମ୍ଭ ଦେଉ । ଭଭଭ ଦେଶା ପିଣ୍ଡ ଲୁଚେ ମୋହୁର ଯେ । ଲୁମୁଙ୍କ ଭେଭେଭେଭ ଯେ ଅନୁଗ୍ରହ । ବୋଇଲେ ପିଣ୍ଡଦାନ ଦର୍ଶ ଶୁଭଣ ଦେଖା । ଶ୍ରୀରାମ ଅର୍ଦ୍ଧଭଙ୍ଗ ଶିଷ୍ଟରେ ପଡି । ଭୁ ପିଣ୍ଡ ଭାଜ ଦେଲେ ହେତ ସୁଭଭ ଯୋ । ଆଭୁର ଦେଲେ ଭାଜା ସପିଣ୍ଡ

ପାଇଁ । ଭାଙ୍ଗ ଦେଇ ସବୁ ଜାଣିଲି ଆହୁଁ ରେ । ୭ ॥ କେଉଁଠି ଭାଙ୍ଗ ମୁହିଁ ଦେଖିଲି ତାରେ । ଏ ଚିତ୍ର ଦେଖ ଏହି ଆହୁଁ ମୋ ଆଗେ ରେ । ଅଲିସୁ ନେଇ ସୁଖ ବାନ୍ଧା ଦେଖିଲେ । ଯୁକ୍ତି ଦେଖ ମୁଁ ଭାଲି ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖିଲି ଗୋ । ୭ ॥ ଏହି ଭ ଗାଇଲି ମୁଁ ବାଙ୍ଗ ଦେଖ । ଭାଙ୍ଗ ଦେଖି ମୁଁ ଭାଲି ଚିତ୍ରର ଭାବ ରେ । ଭାଲି ଅମୃତ ଦେଖି ବାଲାଙ୍ଗ ଦେଇ । ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ବାଳା ଜଂଘେ ଭାବି ଦେଖ ୮ ॥ ରାମ ଭାଇର ସୁଖ ମୁକତ ହେଲେ । ଜ୍ଞାନ ଦେଇ ବାଳା ଯୁବେ ଦଉଡ଼େ ରେ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦାସିଣ ଦେ ଗାଇଣ ଆହୁଁ । ରାମ ଆସିଲେ ଦେଖେ ଦଶନ୍ତ ମୁହିଁ ରେ ।୯। ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷେ ରାମ କହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ତୋଉରେ ଗୀତା ଦେବ ମିଥ୍ୟ ଦେଖ ରେ । ସୁଦର୍ଶନରେ ଭାବ ଦେଖଙ୍ଗ ଗ୍ରିପୁ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବାଳାଙ୍ଗ ଦେଇ ଦିବ୍ୟ ରେ । ୧୦ ॥ ଏମନ୍ତ ରାଜା ବାଲ୍ମିକି ରେ ଦେଖେ । ଭାବଙ୍କ ଦେଖେ ଅଶମାନଙ୍କୁ ଦେଖେ ରେ । ସତ ତୋଷିଲେ ଗୀତା ଦେଖତ ମୁହିଁ । ଏ ମିଥ୍ୟା ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ମୋ ଭାଗ୍ୟ ଦାହିଁ ରେ । ୧୧ ॥ ଶୁଣି ଭବସ୍ମୃତା ଭାରତ ହୋଇ । ତୋଉରେ ଯାଣି ଶୁଣି ଅଛ ଯୋଗାଇଁ ରେ । ଦେଖେ ମୁଁ ମିଥ୍ୟା ଦଶ ଆହୁଁ ଅସୁରେ । ଜୀବନ ଦେହର ଦର୍ଶ ଭାସିରଠାରେ ରେ । ୧୨ ॥ ଲୁଚିତ ଶୁଣି ରାମ ଗୀତା ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ତୋଉରେ ମିଥ୍ୟାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭ ଦଶ ରକ୍ଷି ରେ । ମୁକୁନ୍ଦ ଦେଖି ଆହୁଁ ତୋ ଦମ୍ଭଲଣା । ସର୍ବଗୁଣ ତୋର ଶରୀର ଭଣା ରେ । ୧୩ ॥ ପଢ଼ି ଲକ୍ଷିରେ ଯାଣି ଲକ୍ଷ୍ମି ସୁହିଁ । ଏ ଜୁଇ ତୋର ଦର୍ଶ ଦଶ ଯୋଗାଇଁ ରେ । ଅମୃତ ଦେଖେ ପାଣି ଦେ ରାମୁଣିଣ । ଶ୍ରୀରାମ ଦାସ ଦେ ଦେହୁ ଅର୍ପଣ ରେ । ୧୪ ॥

ଷଷ୍ଠ ଛାନ୍ଦ । ରାଗ—ରସକୁଲ୍ୟା ।

ମନ ଦେଇଣ ଶୁଣ ହେ ସୁମତ । ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗୀତା ଦଶେ ଏତ । ଶରେ ଦେଖିଲେ ଦୁଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘାଇଁ । ଗୀତା ତୋଉରେ ଶୁଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଯେ । ରଘୁବରଙ୍କୁ ଚାହିଁ ରେ । ଚିତ୍ର ଦେଖିଲେ ଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୃଦେ ଚିନ୍ତା ଲୁହେ ମୋର ଶରୀର ରେ । ୧ ॥

ରାମ ଭଣିଲେ ଭ୍ରାତୃଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ । ବାଲିସିନ୍ଧୁ କଥା ଜାଣ ତୁ ତାହ୍ନ । ଭଣିଣ ଶୁଣାଇବାକୁ ଭ୍ରାତୃଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଯାଇ ନ ହେବ ସେ ବେଳ ମଜ୍ଜନ ସେ । ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣେ କହୁ ସେ । ସତ ଅଟଇ ସୀତାଙ୍କର ଗର୍ଭ ପ୍ରବନ୍ଧେ ଗଲୁ ନ ହୁଅ ହେ । ୨ ॥

ଲକ୍ଷ୍ମଣେ ଅର୍ଦ୍ଧ ବୋଇଲେ ବୈଦେହୀ । ଆଜ୍ଞା ଯାଇ ଅଛୁ ହେବଟି ଭୂଇଁ । ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜାନକୀ ଚଳିଲେ । ଗୃହଯାଇ ବୃକ୍ଷର ଛାଇରେ ବସିଲେ ସେ । ଭକ୍ଷିଲେ ଦେଖୁ ଥାଇ ସେ । ମନେ ଅର୍ଦ୍ଧ କଲ୍ପ ଯାଇ ଦିନ ବେଳୁ ଜଣ୍ଡାଇଲେ ଜଗଦେବୀ ସେ । ୩ ॥

ସେଠାରୁ ଉଠିଣ ଚଳିଲେ । ଫଳମୂଳ କରାଇ ଖାଇ ସେ ବସିଲେ ବୃକ୍ଷ ମଣ୍ଡଣରେ ଦଶ ଥାଇ । ଅନୁଭବ ଦେଲ ଯାଇ ନ ହେଇ ସେ । ଫାଙ୍କି ହୋଇଲେ ଜାଣିଲ ସେ । ଜଣ୍ଡାଇଲେ ମାଏ ଜମଇ ହୋଇଲେ କନ୍ଦମୂଳ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ସେ । ୪ ॥

ସୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ସୁମୁଖୀ । ବୋଇଲେ ଆନନ୍ଦ ଅଛୁ ମୋ ସାକ୍ଷୀ । ଜଟିଳଙ୍କ ଆଗେ ହେଉଛି ପ୍ରବେଶ । ବୃକ୍ଷ ସୀତାଙ୍କର ଦେଖି କରେ ସେ । ବୋଇଲୁ ମୁଁ ଦେଖୁ ଯାଇ ସେ । ଜାହ୍ନ ଆଣି ପାଏ କରେ ଜନକ ଦୁହି ଏତେ ଅନୁମାନ ସେ । ୫ ॥

ରାମଙ୍କ ଆଗେ ଜଟିଳ କହି । ବାଲିସିନ୍ଧୁ ଜାନ ଦେଖିଲେ ବୈଦେହୀ ଦଶରଥ ନନ୍ଦନ କହି ଦ୍ୱାର । ଦେଖିଛ ବୈଦେହୀ ହେ କୋଦଣ୍ଡଧାରୀ ସେ । ମିଥ୍ୟା ନୁହେଁ ସତ କଥା ସେ । ବୃକ୍ଷବାଣୀ ଶୁଣି ହୃଦୁ ରାମମନ୍ତ୍ରୀ ମାନସେ ଲଭିଲେ ଚିନ୍ତା ସେ । ୬ ॥

ମୋ ପର ସୁଖ ନାହିଁ ଭୁବନର । ସାଜିଲ ନ ହେଲ ସିତାଙ୍କ ଜର । କଣ୍ଟକ ମରଇ ମୋର ସମାନ । କୋଦଣ୍ଡଧାରୀ ସେ କହିଲେ ବାଲୁକାଏ ସେ । ବୋଧେ ସୁବୁଦ୍ଧି ଶୋଭିଛି ସେ । ଜାନକୀ ସୁନୟ ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗ ଲମ୍ବିତ ସୁବସ୍ତ୍ର ନ କର ସ୍ତୁତି ସେ । ୭ ॥

ବୃକ୍ଷଠାରୁ ଏତ ବଚନ ଶୁଣି । ବଡ଼ ଦୀର୍ଘ ଚାହିଁଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଧାର୍ଣୀ । ତୋ ଆଗେ ସିନ୍ଧୁଙ୍କ ସିନ୍ଧୁ ସେ ହେବ । ପଞ୍ଚପୁରୁଷ ଉଦ୍ଧାର କରିବ ସେ । ହୋଇ ଥାଉ ତୁ ଅମର ସେ । ସେଠାରୁ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜାନକୀ ଚଳିଲେ ହୋଇ ଘଞ୍ଚର ସେ । ୮ ॥

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଇଁ ହେଉଥିଲେ ସାର୍ଦ୍ଧ । ଦେଖିଣ ଶାନ୍ତ ହେଲେ କଇ- ବୈର୍ଷ୍ୟ । ଭକ୍ଷିଲେ ସିରେ ଶୋଭା ଥିଲ । ଅଧେ ମୋର ଯାଇ ନ ହେଲ

ଏକେମୁ ହେ । ମୁଖଭାଣେ କରୁ ନାହିଁ ଲୋ । ନେଉଛିଆ ଭାରତର ଗରା ଭୋଗ ଶର ଦେହର ଯାନ ଯାଏ ଲୋ । ୯ ॥

ଉଗ୍ରଶିଖ ସ୍ୱାମୀକୁ ଯନ୍ତ୍ରେ ଯାଉଁ । ଶିଶୁମ ଭାଗ୍ୟକୁ ବୋଧିଲେ ଧର୍ମ । ଯାହିଁ କେବାକୁ ନ ସୁଁ କଲ ମଣା । ଶୀତାଙ୍କ ଉଗାନ୍ତେ ହୋଇ ବମଣା ଲୋ । ପ୍ରେମେ ମଉଦେଶ୍ୱ କହି ଲୋ । ମୋ ଶୀତ ଆଜ ରୋହିତ କୁଶାଜାଲେ ଫୁଲ ଲୁ ଗାଇବୁ ମସ୍ତ ଲୋ । ୧୦ ॥

ଫଳକୁ ଉଦର ରେ ଯାଇ ଦେଖିଲେ । ସ୍ୱରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଶୀତ ଭଜିଲେ । ନ ଆଉଁ ମର୍ଯ୍ୟାଦେ ଲୁ ଗାଇଲେ ଘର । ଉଦ ବୋଲେ ଶମା କର ମୋ ହୋଇ ଲୋ । ଶାନ୍ତେ ଉଦବେଶ୍ୱ କହି ଲୋ । ଜାନୁକୀ ଗଉରେ ଉଲ ବାହାଉଦ ଲୁଇସୁରେ ଥୁକୁ ଉହି ଲୋ । ୧୧ ॥

ମହାଶକ୍ତ ଭୋର ଜାନ ହୋଇଚ । ଚିନ୍ତାଦେଲେ ଚିନ୍ତୁ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଚିତ୍ । ପୁଣି ଭଲ ଯୁବର ଦୁ ଉକୁ ଦେଖି । ବୋଲେ ଅଇଶାଉ ଦେଉକ୍ ସୁସୁଖି ଲୋ । ଦେଇ ଦଦେଇ ଭୁମିଭ ଲୋ । ନରେ ଅଉଭଲେ ଶରେ ନ ଅହିଭ ଲକ୍ଷ୍ମୀମାତି ଚୂଳଙ୍କ ରେ । ୧୨ ॥

ଉଚ୍ଚ ଦେବତ ଦେଠାକୁ ଉଠେ । ସ୍ୱାମିଙ୍କର ଛାଇରେ ପ୍ରବେଶିଲେ । ଉଦ୍ୟତେ ଜିହିଲେ ଦୁଃଖେ ଭଜ । ଭୁମଣ କରନ୍ତି ଶ୍ରୀ ଶାସନ ଲୋ । ଅନନ୍ତ ସର ଆଦେଶେ ଲୋ । ଭଗବତ ଅଭଗତେ ଲଭାଗତ ଯଦେ ସେବାରେ ରହିଲେ ଭୋଗେ ଲୋ । ୧୩ ॥

ଶୀତାଙ୍କ ବୃଉଦେଲ ଲକ୍ଷ୍ମୀର । ଦୂରୀଭ ଘରେ ମଉଶ ହୋଇଲ । ଭାଇ ଭାଇ ଭବିଉଙ୍କ ଦେଖି । ସାଉର ବଉଭ ଭର ହୋହାଇଁ ଲୋ । ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ମାର ସୁବଶ ଲୋ । ଭାନୁକୀ-ଲୁଭାର ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରବେଶ ସ୍ୱନ ହୋଇଲେ ସୁଜନ ଲୋ । ୧୪ ॥

ସ୍ୱମାଙ୍କର ଉକ୍ତ ଅଟେ ଏ ଯଶ । ଶୁଣିଲେ ମହାଭକ୍ତର ଦଶ । ଲଭିଲ ଦେହେ ଭକ୍ତ ଉତ୍ସବ । ଅନୁର୍ଗତ ପୁଣିଭ ସାଉଦ୍ରବରେ । ଉତ୍ତେ-ଶ୍ୱର ଲାଗେ ଭାବ ଲୋ । ଏଶୋଭରେ ଭକ୍ତଭମି ଅନନ୍ତ ଗଣ୍ଠରେ ଭକ୍ତ ଦେଖ ଲୋ । ୧୫ ॥

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।